

Adviescommissie Burgerbetrokkenheid bij het klimaatbeleid

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

De minister van Economische Zaken en Klimaat
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC DEN HAAG

Bijlage(n)
1

Datum 15 maart 2021
Betreft Aanbiedingsbrief aan minister Van 't Wout

Geachte minister Van 't Wout,

Hierbij doe ik u het eindrapport van de Adviescommissie Burgerbetrokkenheid bij het klimaatbeleid toekomen. Hiermee heeft de adviescommissie naar burgerbetrokkenheid bij klimaatbeleid de aan haar verleende opdracht¹ uitgevoerd.

Opdracht aan de commissie

U heeft mij gevraagd om de Adviescommissie Burgerbetrokkenheid bij het klimaatbeleid als onafhankelijk voorzitter te leiden, met als doel in een adviesrapport antwoord te geven op de volgende vragen:

1. Hoe worden de verschillende vormen van betrokkenheid van burgers bij het klimaatbeleid beoordeeld?
2. Welke punten van aandacht en/of verbetering zijn daarbij aan te wijzen?
3. Welke rol kunnen burgerfora daarin spelen?

De werkwijze

De commissie is gevraagd om in drie maanden tijd een advies op te leveren. De aanpak van de commissie is afgestemd op deze korte periode. De commissie is bij het opstellen van het rapport afgegaan op bestaand onderzoeksmateriaal en de visies van de commissieleden. Daarnaast is een enquête uitgezet onder begeleiders en deelnemers van participatieprocessen op het gebied van klimaat en energie, die door het Team Omgevingskennis van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland is uitgewerkt. Via digitale media is een oproep verspreid, bedoeld voor de gehele samenleving om via een digitale postbus voorstellen en ideeën in te brengen over burgerbetrokkenheid bij klimaatbeleid. Meer informatie hierover is te vinden op www.BetrokkenBijKlimaat.nl. Deze inzendingen zijn geanalyseerd en benut voor het advies. Ook is er een korte vragenlijst afgenomen onder de inzenders.

¹ Instellingsbesluit Adviescommissie Burgerbetrokkenheid bij het klimaatbeleid, 8 maart 2021
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2021-10954.html>

Adviescommissie Burgerbetrokkenheid bij het klimaatbeleid

Tot slot is er inbreng en kennis opgehaald via een kennisbijeenkomst met experts op het gebied van burgerfora, en via een open klankbordgroep die ruimte bood voor inbreng van andere experts op het terrein van burgerparticipatie.

Burgerbetrokkenheid bij het huidige klimaatbeleid

Er hoeft geen twijfel over te bestaan dat veel inwoners meer directe invloed wensen op belangrijke besluiten van de overheid. Welke invloed mensen precies wensen verschilt van persoon tot persoon, maar wat steeds meer burgers gemeenschappelijk hebben, is dat ze door de overheid gezien en gehoord willen worden. Deze behoefte aan meer verbinding is ook te zien bij het klimaatbeleid. Klimaatbeleid raakt alle geledingen van onze samenleving en uiteindelijk ieder van ons in ons dagelijkse leven en dat van onze kinderen. Klimaatbeleid is in veel opzichten ook een complex onderwerp waarover onder een zekere tijdsdruk gedelibereerd en beslist moet worden en waarvoor concrete uitvoering in gang moet worden gezet.

Vanwege de beperkingen in de tijd is de commissie voorzichtig met het formuleren van mogelijke verbeterpunten in de huidige betrokkenheid van burgers bij het klimaatbeleid, de antwoorden op onderzoeksvragen 1 en 2. De empirische basis hiervoor zou simpelweg te klein zijn. Wel heeft de commissie op basis van de inzichten die zij heeft opgedaan een aantal richtingen voor vervolg kunnen identificeren.

Naar de verschillende vormen van burgerbetrokkenheid bij klimaatbeleid wordt nog beperkt systematisch onderzoek gedaan, waardoor overzicht ontbreekt. Dergelijk onderzoek is echter wel wenselijk en zou bij een vervolg op deze advisering uitgevoerd kunnen worden. Bovendien ziet de commissie dat er wel degelijk veel gebeurt op het gebied van burgerparticipatie en er leerzame voorbeelden voorhanden zijn die inzicht kunnen bieden. Dit empirisch materiaal biedt een kans voor meer systematische vormen van onderzoek en monitoring.

Nader onderzoek kan zich bijvoorbeeld richten op het toetsen van veelvoorkomende ideeën over effectieve participatie, zoals het belang van het zo vroeg mogelijk betrekken van burgers en de vraag of de tevredenheid van burgers groeit met de mate van inbreng in de te maken keuzes en het al dan niet opvolgen van die keuzes in de bestuurlijke besluitvorming.

De mogelijke inzet van burgerfora voor het klimaatbeleid

De commissie stelt dat het burgerforum de potentie heeft om burgers beter te betrekken bij het vormgeven en uitvoeren van klimaatbeleid in Nederland, en zo een waardevolle bijdrage aan onze democratie kan zijn. Voorwaarde is wel dat aan bepaalde randvoorwaarden wordt voldaan en dat men bereid is van ieder initiatief structureel en samen te leren. Door een gevoel van urgentie over het klimaatprobleem of burgerbetrokkenheid, of enthousiasme over de methode zou men in de val kunnen trappen van een onvoldoende doordachte en niet financieel

Adviescommissie Burgerbetrokkenheid bij het klimaatbeleid

onderbouwde aanpak, te weinig commitment of gebrek aan onderzoek en reflectie.

De keuzes of en hoe burgerfora toegepast worden liggen bij de politici in ons land, en de vraag is daarom uiteindelijk aan hen welke afspraken zij hierover aangaan, welke ondersteuning en middelen ze hiervoor vrijmaken en hoe er van ervaringen geleerd zal worden. Dit zijn belangrijke vragen voor de formatietafel en een toekomstig kabinet.

Hoogachtend, namens de Adviescommissie Burgerbetrokkenheid bij het
klimaatbeleid,

Prof. dr. Alex Brenninkmeijer
Voorzitter